

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Goldmark Károly.

(Emléksorok születésének 80. évfordulója alkalmából.)

Goldmark homloka köré fontak már koszorút s ő nyugodtan elmondhatja, hogy a bölcsök homlokát övező repkény a halhatatlanok közé avatta. Nem szorul ő az én dicshimuszomra. Nagyobb ő, semhogy rászorulna az őt dicsérő cikkekre

Goldmark szereplése és művészi tevékenysége azonban olyan határozott jellegű s bizonyos tekintetben olyan tipikus, hogy erre a jellegzetességre a figyelmet föl hívni nemcsak alkalmoszerű, hanem kötelességszerű dolog is.

Pályafutásának csillaga a hazán kívül kezd feltűnni, majd a magyar glóbuszra terjeszti zsenialitásának napsugarát s öreg napjaira ismét a külföld lakója.

A művészi készség az emberi természet egyik legszebb tulajdona s megvan mindnyájunkban. De legtöbbször szunnyadón. Ha van valaki tehát, kiből ezt a szikrát a lelkesedés fanatikus vihara lángolóvá növeli, úgy e láng hevét, a művészetek e jótékony s nemesítő hatását mindnyájan

érezni fogjuk, mert e láng életre kelti az örök emberiség bennünk szunnyadó szikráját is és e lángnál diadalünnepet ül az a mindenség, mely lelkünkben uralkodik. Tanulj meg, hogy a művészet ereje, a zsenialitás, a legalkalmasabb arra, hogy a legridegebb válszifalak is leomoljanak s meleg napsugár legyen ott, hol eddig a közöny s ridegség köde. A művészet szeretet nélkül lehetetlen. Szeretet szüli azt és szeretetet szül az. Ezért van oly retentő ereje. Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae!

A művészi lélek, mely Goldmarkban elég korán lángalobbant, a szemben álló akadályok dacára is, előbb vagy utóbb diadalt arat és kiköveteli a világtól, hogy elismertessék. A világ elismeri a megváltókat, hanem előbb megfeszíti őket. Goldmark művészeti tevékenysége szerencsés kivétel. Nem gyötörték előbb halálra és elérhette azt, amit kevés lélegész mondhat el magáról: elérte az elismerést, a diadalt és 80 éves korára mindenki kalaplevéve üdvözli a kedves öreg urat és Istennek áldását kéri még hátralevő éveire.

Van azonban még egy másik dolog is, melyet e sorokban föl akarok említeni. Annál is inkább, mert egy sa-

játságosan speciális magyar vonásról akarok megemlékezni. Általában igaz, hogy nemo propheta in patria sua. Mi magyarok olyan szerencsétlenek vagyunk, hogy (prófétát úgy sem üldözhetvén, mert már nincsenek) határozottan üldözzük azt, saját vérünket, akiben a szellemi kiválóságnak oly mértékét látjuk, mely a szürke köznapisággal nincs megelégedve s azon felül akar emelkedni. Hazánk művelődéstörténete (irodalom is, képzőművészet is, előadó művészet is, mind, mind) dokumentum arra, hogy kiválóan értünk ahhoz, hogyan kell a feljövő csírájában levő, ambiciózus művészelket s tevékenységet elkeseríteni, elkedvetleníteni, lehetlenné tenni, megölni. Nincs a mesés napkeletnek az a mesemondója, aki oly leleményesen tudna minden hitványságot összehalmozni, ha arról van szó, hogy elfojtsunk egy-egy fejlődő tehetséget. Az lehet, hogy százan azt mondják: e sorok írója elfogult, tuloz; de százazrek lesznek, kiknek a keserűségtől ökölbe szorul kezük s kénytelenek nekem igazat adni. Spartacus beírta nevét a históriába. A világ úgyis a művészet diadalába vetett hitűnket rabszolgaideának mondja. Vigyázat, uraim! E rabszolgák között lehet egy

Carmen lugubre.

Szép hölgyeim, oh drága lelkek,
E jó kedvnek ne higgyenek,
Mosolyom pusztán őszi napfény,
S szívem, úgy érzem, nagybeteg.

Rég romlik s amit könnyű vérrrel
Az ifjuság tréfára vett:
Hiu alkonyattal sirba kerget
A csók, pezsgő s a cigarett.

S amint ott fekszem sárga arccal
Könny sem leend, sóhaj se kél,
A pompes funebres házi tisztje
Horkol koporsóm végénél.

De nem, egy hűséges teremtés,
Az én áldott kis kedvesem,
Bucsuzzon halkan s rám borulva
Kisírja magát csendesen.

S díszes gyászba jó sok asszony,
Kivéve, kinek jourja van,
Egy rózsát dobnak vánkosomra
S odább libegnek szóttalan.

És jönnek a jó cimborák is,
Búsan, hogy egyre fogy soruk,
Ha lesz jó bor a másvilágon,
Sebaj, fiuk, találkoznak.

Keresztet adnak hűlt kezembe,
Meg régi rimes könyvemet,

S ki a sümegei temetőbe
Megindul a kis gyászmenet.

Óh! hadd pihenjek ott a földben,
Hol bölcsőm ringott valaha
S az első nap hol rám köszöntött,
Ott fedjen a nagy éjszaka.

És mondjon édes altató dalt
A zugó-bugó Balaton,
S örökadjék a szép Fehérkő
Virágtalan sirhalmomon.

S míg itt fenn járják a bolondját,
Ah! elhagyatva fekszem én,
Mint végtelen parányi porszem
A tengermélység fenekén.

Stamborszky Lajos dr.

Goldmark.

1830 május 18-án született az a kedves arcú, hosszú, finom, libegő ősz hajszálú öreg úr, kinek lába előtt egymás után hódolnak most komoly, tudósképű zenetanárok, meleg szívű, soha nem komolykodó muzikusok, nemmuzikusok, smokkok, — Istenem, de sokan vagyunk — mindenki, mindenki, még anyai hercehurca után a budapesti királyi Magyar Tudományegyetem is. Diszdoktor lesz Pesten az öreg Goldmark, a jó öreg Sággy papa becsületes, jóalvó fejét éri a

nagy tisztesség: egy lapon lesz a neve Goldmarkéval

Ennél nagyobb becsület még csak egy érte az öreg urat. Vaskarú Berlichingeni Götz bevonult a bécsi operába is. Mahler őrizte előtte a kaput: az Istenért, be ne jusszon. Goldmark nem szokott türelmes lenni a direktorokkal, impresszáriókkal. Most még sem pattant fel. Felsőséges mosollyal nézte Mahler don Quijote éktelen harcát a Vaskarú Götz-cel.

— Vagy Mahler lesz más, mint direktor, vagy a direktor lesz más, mint Mahler, — tréfált Goldmark. — De Götzt meg fogják még látni a bécsi operában is.

Most május 18-án csakugyan meglátták, meg is hallották. Mahler meg . . . elment, szegény, idegen, messzi országba. Csakugyan a direktor lett más, mint Mahler.

Goldmark pedig eljön, visszajön hozzánk. Mert csakugyan visszajön: részünkről való, amint a mi protestánsaink mondják. Évtizedek óta künn él Bécsben. De magyarságát mind máig megőrizte: magyar polgár ma is. Hozzánk fűzik első zenei impressziói, fiatalkori küzdelmei, diadalai és talán egyéb is. Sába királynője, Goldmark első operája, az, amelyik valamennyi műve közül legbiztosabban szállítja át dicsőségét késő koroknak, ifjú forogásainak, messzelendülő, fiatalos, buja fantáziájának legragyogóbb terméke abban a nyugalomban született meg, melyet az első magyar minisztérium ösztöndíja adott neki.

Mint hegedüs kezdte a zenét. Bár legelső hangszere üvegéből készült. Különféle zengésű poharakból állította össze, lopva, első

új Spartacus, ki megrázza az önök dohos opportunizmusát! S mi lesz akkor önökötől, kik csak »nullák« az olyan »millió« mellett, mint Goldmark!?

De nem elég e rút vonás, van más is. Ha az illető félig agyontaposva külföldre menekül és a műveltebb szellemek derűs, örömtelt mosollyal vezetik be az illetőt a művészet templomába, szóval, ha a külföld a hazából kiüldözött zsenit, hazánkiát, méltányolja, észreveszi, elismeri: akkor méltóztatunk mi is észrevenni és kegyeskedünk róla megemlékezni s akkor, akit eddig halálra fojtogattunk, azt egyszerre per »hazánki« kezdjük emlegetni.

Mekkora zsenialitásnak kell lennie Goldmarkban, hogy őt mindig hazánkiának ösmertük! Meg kell tanulni ebből, hogy ismét csak a művészet ereje az, amely az ellenszenv, gyűlölködés és irigység nyilait letördeli, csak olyan tehetség jöjjön, mint Goldmark. Meg kell tanulni, hogy az előbb említett önüldözés nemcsak csunya magyar szokás, hanem emberi vonás, mely az erős előtt mindig elnyomottnak érzi magát. Fejlődöttebb kulturális viszonyok mellett mi is el fogunk jutni oda, hogy a magunk szellemi produktumait (ha azok is igazán becsesek) itthon is meg fogjuk becsülni tudni. Nagyon sokára lesz, de meglesz.

Addigra is gyógyígtassuk a magunk hibáit és örüljünk, ha van valaki, akit a művészettörténet immáron magának vall s aki magyar születésű, készhelyi származású.

Legyen a művészet ezentúl is (bármelyik ágában is) az a hatalmas erő, mely önmagunkat is felébreszt a közönyből s önbizalmat ad sokszor csüggedő szívünkbe. Legyen a művészet az, mely a lelkekben vihart is támaszthat, de ne feledjük, hogy a

hangszerét és azon játszott. De 10 éves korában már nyilvános hangversenyen hegedült, nagy tetszés mellett. Majd a bécsi konzervatóriumban tanult tovább, míg a 48-as forradalom elűzi Bécsből. Itthon jár-kele összevissza. Közben Győrt addig-addig hegedül egy kis lány zongorája mellett, míg szerencsésen belemuzsikálta a szerelembe szívélkét. Aztán hányódik, vetődik újra Pest és Bécs között.

A végén a magyar zenére elveszett. Ott maradt állandóan Bécsben. Pedig itthon a magyar zenének nagy hatása volt rá. Szerette: fiatal korában a soproni urak cigányai úgy hatottak rá, hogy emlékezetesek maradtak rá örökre. Szívesen, szeretettel gondolt verbunkosaira, egyéb darabjaikra. S ha itt marad, a folytonos érintkezés folytán a magyar zene talán teljesen átitalta volna a lelkét és most nem kellene olyan szorgosan keresni, micsoda elemekből áll hát a Goldmark muzsikája.

Mert keresik.

Hogy mindenkitől független, gyökerében más ez a zene, látja ország-világ. Voltak, kik magyar nyomokat véltek látni e ragyogó, buja világban. Vékony erek lehetnek, melyek egyszerre el is tűnnek. Talán fel-felbuggyanak imitt-amott, de belevesznek az őstalajba. Ezt az őstalajt kellene megismerni. A leg-
többben a Keletet emlegetik; némelyek még pontosabbak és egyenesen a héber muzsikára hivatkoznak. Hanem a régi, keleti zsidó muzsikából nem maradt fenn egy taktus sem. A mai zsidók országokint más-más melódiákat énekelnek: bús, el-elhangzó, hosszan

szenvedély erejét sohase a szenvedély győzi le, hanem a szeretet ereje; a művészet pedig a szeretetnek örökbecsű evangéliuma.

Mikor e lapban Goldmarkot ünneplem, szól ez az ünneplés annak, aki művészetével az ő hazájára, Magyarországra, fényt, hírt és dicsőséget hozott azzal az lángésszel, mely művészetében megnyilatkozott.

Ha a művészet az örök szeretet evangéliuma, úgy Goldmark ennek az evangéliumnak lángelkű apostola.

Kimnach Ödön.

Színház.

A múlt hetet drámával, Bernsteinek a színműírás ma élő egyik legnagyobb mesterének *Izrael* című drámájával vezették be szombat este színészeink. Kis közönség nézte végig ezt a drámát is, de e kevés ember igazán szép színházi est impresszóival távozott. Szalóky Szidi tulajdonképp az estén mutatkozott be igazi műváltában. A hercegnő méltóságos, sőt sokszor fenséges, minden ízében drámai szerepét játszotta. Nagyszerű színpadi rutinja, szép, sok helyen pompás deklamációja, tiszta és természetes játéka hivatott drámai művésznőre vallottak. A második felvonásbeli nagy jelenete fiával, akit Bakó játszott, alkalmat adott neki, hogy hatalmas, szenvedélyes érzelmek egész skáláját juttassa játékában kifejezésre. A kitörő taps behizonyította, hogy feladatának pompásan megfelelt. Bakó, mint mindig ez estén is, igen szép játékot produkált. Már megjelenésében is előkelő úr volt és egész játékán uralkodott a tökéletes gentleman eleganciája. Még szenvedélyes kitöréseiben, vonagló fájalmában és a letörtség végső perceiben is finom volt, seholye túlzó, szertelen. Hasonló sikerrel alakította Kertész a bankár szerepét. Szinte csodálatos, hogy e minden ízében kómikus tehetség mily erővel uralkodik hangján, játékán is, milyen mély és igazi kifejezést adja sokszor a legdrámább hangulatoknak is.

Vasárnap este a *Gore Gábor* bolondos mokáin mulatott a pünkösdi karzat, hétfőn este

elnyúló, panaszos, lágy melódiákat, de másokat. Melyikre lehetne kimondani: ez az ősi, ez a legalsó, legmélyebb rétegekből való? A bibliában, a zsolnárokban olyan nagy szerepet játszó héber muzsikának talán csak egy-egy foszlánya maradt: Dávidnak, Aszafnak, Koré fiainak és sok, ismeretlen, szerény muzsikusknak melódiáiból semmi sincs ma, minden összehasonlítás lehetetlen.

De ha tudományosan nem is lehet leszámaztatni a Goldmark muzsikát a régi zsidó zenéből, maga a keleti szín megvan. Különösen Phönícia királyasszonyának történetében, a Sába királynőjében van meg kelet minden ragyogása, buja színpompája. Olyan ez a zene, mondja Molnár Géza, mint a meleg bronz s folyékony arany. Színes, csodás virágok tárják ki exotikus, soha nem látott formáikat, ontják bódító, öntudatlanság felé ringató, mélységes illatukat. Sejtelmes, bársonyos muzsika; keleti, átizzott, vibráló csillogásban, álmos, bágyadt mesevilágban nagyszerűen hőmpölygő melódiák.

Sába királynőjében föllibbent Goldmark a legmagasabb ormokra. Utána hosszú pihenő következett. Szinte évtizedek múlva írta meg egyéb operáit, előbb a *Merlint*; de ezután is tíz évbe telt, míg a *Házi lücsök* megíródott. Az utolsó 10 évben alkotó ereje mintha megújodott volna. Egymás után támad a *Hadi fogoly*, *Berlichingeni Gőtz*, a *Téli rege* és most 80 évvel vállain még mindig dolgozik, fiatalabb erővel, több frissességgel, mint fiatalok sokasága.

Fehér Kálmán.

pedig az új magyar színműirodalom egyik legbájosabb, legpoetikusabb terméke. Bakonyi és Kálmán *Obsitosa* került színpadra. Hogy e darab nálunk nagyon tetszett, első sorban Kispálfiné és Bakó érdeme. Kispálfiné kedves, szinte meghatóan kedves nagyrasszony volt. Minden szava, mozdulata, tekintete jószágot, mélységes érzést, nemesiséget sugárzott. Bakó ez estén legnagyobb hatásainak egyikét érte el a címszerepben. Játékában őszinte, nemes érzés, énekében kedves, megható érzelmesség csengett, úgy hogy a kevésbbé romantikus lelkek is meghatottságot éreztek játékán. Ki kell emelnünk Erdey Flóra nemesen egyszerű, affektáltságtól ment, kedves Mácsiját. A darabba szervesen belé nem illeszkedő, sőt a bájos, romantikus hangulatot erősen lerontó három epizód alakot: Szászorszépet és két gyermekét, Kispálfí, Kertész és Peéry Ilus játszotta, az előbbi kettő kacagtató humorral, Peéry Ilus pedig a lényében fekvő kedves temperamentummal. Ma azonban mintha kissé tulcsapongott volna temperamentuma, mert némely igen komoly hangulatú jelenetben is elő-előtört a kellelénél dévajában.

Kedden Bakó Lajos jutalomjátékául Lengyel Menyhért exotikus drámáját, a *Tajfun* játszották. Bakó tiszteletére díszes közönség gyűlt össze, különösen a hölgyek jöttek külsőleg is ünneplve és mindazok, akik a gyönyörű darab mély, nem mindennapi szépségeit élvezni tudták, őszintén ünnepelelték Bakót. Már maszkja is tökéletes volt, annyira, hogy a pompás japántípusú alakban alig lehetett felismerni az elegáns Bakót. De játékában is kitűnően rajzolta meg a kimért beszédű, simamodorú, mindig udvarias japánt, aki csak nagy szenvedélyek hatása alatt indul fel, de aztán felindulása elemi erejű Szalóky Szidi Ilona szerepében tökéletes demimonde volt. Hajlékony, csábitó, kacér, behizelgő. Úgy játszotta el a nagy csalogató jelenetet, mint egy igazi macska. Szerelmeskedő hangjának lágysága, a csufolódo kihívásnak gunyja mesterkéletlen, természetes, ép ezért hatásos volt. Dícséretet érdemel Kertész nagy ambícióval kidolgozott Lindnere. Igen jó volt Réthely, kedves és ügyes volt Réthelyné. Kiemeljük Tóthot és Repkait, akik ügyesen illeszkedtek bele ez ensembleba.

Szerdán este üres nézőtér előtt játszódtott le a *Bolondok háza* című ócska bolondság. Mennél nagyobbak a darab fogyatékoságai, annál nagyobb elismerés illeti meg a szereplőket, hogy mégis tudtak egy-egy kacajt kiváltani a közönségből. Ellűjárt Kispálfí kimondhatatlan humorával, amely még ezt az üres szerepet is elfogadhatóvá tette. De úgy az ő, mint a többiek igyekezete mellett is bizony gyenge maradt az est.

Csüörtökön a *Végrehajtó* előadása közönség hiányában elmaradt. Várta a vendégművésznőt, erre tartogatta erejét.

Az utolsó pillanatban előrántottság benyomását tette a péntek este előadott *Szerencse fia* is és éppen ezért Drégely Gábornak ez a nagyon ügyes vigjátéka nálunk távolról sem tetszett úgy, amint az megérdemelte volna. A szereplők is inkább elhumorizáltak, mint kidolgozták szerepeiket és nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy egyik-másik kényszerpauzát kitöltő »eredeti« vicc elég kínosan hatott a jóízű publikumra. Bakó külsőleg sokkal jobban megfelelt hivatásának, mint játék tekintetében. Kispálfí jóízű karrikatura helyett torzképet csinált a tanácsos úr alakjából, Kertész sem tudta magát kellőképpen mérsékelni, Réthely volt az egyetlen, aki komolyan fogta föl feladatát. Az egész előadás kissé vontatott, lassan gördülő volt és a legfappansabb jelenetek sem hatottak kellőképpen.

Szombaton este Kállay Jolán, a Királysínház volt primadonnája lépett föl a *Vig özvegyben*. Ma vasárnap az *Aranyvirág*, holnap hétfőn a *Lili* című operettekben lép föl Kállay.

Forgács.

Május 10-én volt Ramassetter halálának 30-ik évfordulója. Aki azt hiszi, hogy a kegyeletes megemlékezés napja volt ez a nap Sümegen, az csalódnék. Az iskolák ott voltak a rekviemen — evvel vége. Sehol egy fekete zászló. Még a városházán se. Az iskolákon se. Ramassetter százazrekét áldozott ennek a városnak, de azért nem érdemli meg azt a fáradságot, hogy emlékére halálának napján kitzzenek egy-egy fekete lobogót. Talán azt a szobrot is a magunk hiúságának emeltük, ott a városháza előtt.

Kinn voltam e napon a temetőben. Ott állottam a Ramassetter-pár obeliszkjei előtt. Ismét szemembe szűrtak azok a kopott, rongyos aranybetűk. Ma-holnap már el se tudjuk olvasni Persze, ez is belekerülne néhány koronába. Inkább pusztuljon.

Hát én nem is tudom, a hála fogalmára minek alkottak szót, mikor maga a fogalom hiányzik a szivekből.

Valahol a vidéken, nem tudom: hol, Jászay Mari megtette, hogy a második felvonás közben ott hagyta az előadást, felült a vonatra s visszarobogott Budapestre. Mert a közönség beszélgetett előadása alatt. Azután valami hírlapi cikkben még a képükre is mászott.

Hát ezt Jászai megtehetette. De nem tehetik meg Fehér művészei. Pedig őket ugyancsak zavarják egy-egy előadáson. Az ajtó nyikorog, a szék zörög, a publikum diskurál, a karzat, mikor sirnia kellene, röhög. Ebbe azután belebelesir egy-egy püsszegő hang, hogy csöndöt csináljon. A mi színészeink nem hagyhatják a csapatot, akarom mondani az előadást, tehát játszanak tovább, kikölköven a hangulatból, boszankodva, mérgelődve, panaszkodva.

Biz ez nincs rendjén! A közönség tartozik annak a színésznek annyival, hogy csöndben meghallgassa, ha mindjárt le is szúrta a 80–20 krajcáros antrét. No meg egymásnak is, mert vannak, akiket maga a színház vonz a terembe. Azért több figyelmet kérünk a színésznek is, egymásnak is.

Bárd.

H I R E K .

— **Bírósági kinevezések.** A király Fritz József dr. zalaegerszegi törvényszéki bírónak az itélő táblai bírói címet és jelleget adományozta, Szekeres Pál nagykanizsai törvényszéki bírót és Vidra István alsólendvai járásbíróit pedig a VII. fizetési osztályba léptette elő.

— **Községi gyűlés.** Sümegen folyó hó 18-án d. u. az elöljáró megválasztása után a képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen a városbíró jelentette, hogy a járásbírói bírósági épület átvétele tárgyában kiküldött bizottság eljárt ülésében. Tiszteletgett Degré törvényszéki elnökkel, aki a város e fontos ügye iránt teljes jóakaratot tanúsít. Az igazságügyi kormányt megbízott kiküldésére kéri, aki a város megbízottaival a bírósági épület és az építő anyagok árát megbecsüli. A bizottságba Eitner Jenő, Eitner Zsigmond, Bpstein Vilmos, Lukonich Gábor, dr. és Sümegi Tivadár képviselőket választották meg. A pártorházhoz még szükséges árnyékszék és ólak építését kimondották. A Ramassetter féle kiházasító alap kamatát három ajánlott közül Vekler Mária nyerte el. A gyűlés felhatalmazta az elöljáróságot, hogy az alsókutat Rapid-szivattyúval lássa el, a mosó vályú átalakítására pedig javaslatot tegyen. Colter József és Jeney Ferdinánd és gyermekei illetőségét elutasították. Több apróbb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

— **Közmivéledés.** A Zalavármegyei közmivéledési egyesület évi közgyűlését május 17-én tartotta Zalaegerszegen. A gyűlést Batthyány Pál gróf elnök vezette. A gyűlésen az egyesület lelke, Ruzsicska Kálmán dr. kir.

tanácsos tanfelügyelő terjedelmes jelentésben számolt be a múlt év történetéről. A jelentés, amelynek minden szakasza Ruzsicska dr. a magyar kultúráért való nemes rajongását tükrözi vissza, elevenen tünteti föl: kicsoda nagy hazafias missziót teljesít ez az egyesület. Sajnáljuk, hogy lapunk szűk tere miatt nem közölhetjük e jelentést, de látjuk belőle, hogy az iskola a magyar nemzeti kultúrának itt a határon, főképpen a vegyesajku közösségekben minő nagy harcosát nyerte segítő társul az egyesületben. A gyűlés elfogadta Vidóczy Pál pénztáros jelentését. A folyó évi költségvetésben, amelyet Ruzsicska Kálmán főtitkár állított össze, 400 koronát jegyeztek elő egy emlékkönyvre, amely vármegyénk nagyjait ismertetné magyar, horvát és vend nyelvben. Közéjük lehetne venni Ramassetter Vincét is, aki nagy alakja a magyar iparos és kereskedő világnak, jótékony-ságával pedig tündöklő példaképe a nemeskeblű emberbarátnak. Hiszen nem kisebb toll, mint Eötvös Károlyé méltónak tartotta, hogy emléket megörökítse. Kiosztandó imakönyvekre 300, négy tanítónak jutalmul 240, ifjúsági egyesületekre 320, analfabéták tanítására 120, színházi ingyenes előadásokra 200, könyvekre jó tanulók jutalmazásául 100 koronát irányzott elő az egyesület. *Mikszáth* Kálmán 40 éves írói jubileuma alkalmából meleg távirattal üdvözölte az egyesület a választmányt több taggal kiegészítették. A tisztviselőknek, főképpen pedig Ruzsicska Kálmán dr. főtitkárnak lelkes és buzgó vezetéséért jegyzőkönyvi elismerést szavazott a közgyűlés.

— **Választó mozgalom.** Kerületünk függetlenségi pártjának jelöltje, Eitner Zsigmond pünkösdi napjaiban Várossy Gyula volt országgyűlési képviselővel a kerület számos községét meglátogatta. Mindenütt nagy szeretettel fogadták és szívesen hallgatták őket. *Robiczek* Ferenc dr., a néppárt jelöltje a héten Sümegen járt és sok választónál látogatást tett, itt azonban alig van néhány híve.

— **Elöljáró választása.** A Paulinyi József halálával megüresedett elöljárói helyet folyó hó 18-án töltötték be. A választás a főszolgabíró helyettese, *Farkas* Kálmán vezetésével folyt le. Az elöljárói tisztre a képviselőtestület *Szics* Zsigmondot választották meg. Bizalmi férfiak *Lukonich* Gábor dr., *Steiner* Simon, *Krisztinkovich* József M., *Kossa* Gusztáv volt. A választás megejtéséért *Bánfi* Alajos *Farkas* szolgabírónak mondott köszönetet.

— **A gyermeknapért.** *Malomsoky* János helybeli közigazgatási jegyző folyó hó 16-án értekezletet hívott össze a gyermeknap érdekében. Megjelent *Cherny* Mariska polg. leányiskolai igazgató, *Kellemen* Károlyné drné a jótékony nőegyesület, *Steiner* Simonné, az Erzsébet nőegyesület, *Bánfi* Alajos igazgatótanító a vöröskeresztesegyesület elnöke, *Kiss* Antal városbíró és lapunk szerkesztője. Az értekezlet megkéri a kereskedőket, hogy folyó hó 23-án gyermeknapot rendezzenek, az iskolák igazgatóit, hogy a vezetésük álló intézetben gyűjtsenek a gyermekvédő liga nemes céljaira, ezenkívül a város közönségétől is gyűjtet az elöljáróság. Ajánljuk társadalmunk jótékony-ságába az emberbaráti mozgalom.

— **Versünk.** Megirtuk *Stamborszky* Lajos dról szóló megemlékezésünkben, hogy költő is volt. Régebben sok szép verset olvastunk tőle. Azután talán elhallgatott. A beteg szíve azonban újra kezébe adta a tollat: a lapunk tárcájában közölt verset hagyatékában találták. A múlt év június 16-án írta, már akkor tudta, hogy mögötte ólálkodik a halál. Meghatottan olvastuk a költeményt, amelyből kicsendült a szülővárosa, Sümeg iránti szeretete is, a tréfás hangján pedig mélyen érző szív sugárzik át.

— **Elő munkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter *Rechnitzer* Béla pápai nagykereskedőnek az államvasutak Pápa állomásától a Dunántúli h. é. vasutak *Ukk* állomásig, valamint *Csabrendek* községitől Sümegig vezető helyi érdekű vasútra kiadott előmunkálati engedélyt érvényét meghosszabbította.

— **Pótvásár Sümegen.** A sümegi áldozói vásárt teljesen törölkötette a rossz idő. A kereskedelmi miniszter helyette június 6-ára pótvásárt engedett. Ugyanerre a napra esik a hónapos állatvásár is.

— **A képviselőválasztás napja.** Vármegyénkben az országgyűlési képviselőválasztások az első nap, június 1-én lesznek. Így határozott az állandó választmány folyó hó 20-iki gyűlése.

— **Holnap lesz a gyermeknap.** A sümegi kereskedők a Gyermekliga javára holnap tartják meg a gyermeknapot. Szerezzék ajánljuk a közönség figyelmébe. Kérjük, végezze e nap vásárlásait és töltsa meg számláját egy-két fillérral a magasztos cél javára.

— **A mgántisztviselők országos nyugdíjgyesülete** folyó hó 29-án d. e. 10 órakor a székes főváros új városházának közgyűléstermében tartja meg ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlésnek az 1909 esztendőben vagyis az egyesület működésének tizenhatodik évében elért eredményeket terjesztik elő, ezekből kiemelik a következőket: Az egyesület vagyona az 1909 év végén 6 és fél millió, ebből 4 és fél millió óvadékképes záloglevelekben és kötvényekben, a többi pedig elsőrendű ingólatlanokban van elhelyezve. Az évi bevétel megközelíti az egy milliót. Az évi jelentéshez fűzött 1910 évi időszaki beszámolóban kimutatott taglétszám és adománygyarapodásból is látjuk, hogy az egyesület a fejlődés útján halad tovább.

— **Műkedvelők színjátéka.** Nagy fába vágta fejszét *Boda* Béla rigácsi tanító. Műkedvelő társaságot szervezett a rigácsi ifjúságból s pünkösdi másnapján előadta *Szigligeti Cigány* című népszínművét. *Boda* vállalkozása fényes sikert aratott. A műkedvelők szabatos szép játékkal nagy sikert arattak. A közönség, mely zsufolásig megtöltötte a termet, nagy elismeréssel honorálta az élvezetes előadást. Valamennyi szereplő megfelelt magáért, de mégis különösen kiemelik *Horváth* Gyulát, a címszerepben, aki a műkedvelőknek nem való nehéz szerepet derekasan játszott meg.

— **Hivatalos órák a vármegyén.** Az alispáni hivatalban és az árvaszéken a hivatalos órák május 1-től október 1-ig reggel 7 órától délután 1-ig, október 1-től május 1-ig pedig reggel 8 órától délután 2 óráig tartanak. Evvel az intézkedéssel a vármegyén életbe lépett az egy huzamos munkaidő.

— **Az első villamos világítás Sümegen.** Az acetilén világítás már évek óta ismeretes Sümegen. Most lesz villamos világítás is. *Vörös* János gőzmozlár, aki nagy ambícióval fejleszté jó hírű malmát, bevezetett a villamos világítást. Negyven láng fogja majd világítani a malmot és a molnár lakását. Vajjon nem lehetne-e a gőzmalommal a város villamos világításának kérdését is megoldani?

— **Rabok segítése.** A Dunántúli Rabsegélyző Egyesület fennállásának tizedik évében terjedelmes jelentést bocsátott ki múlt évi működéséről. A jelentésben kimerítően ismerteti azokat a száználmas, szomorú életmelységeket, ahonnan már csak az igaz szeretet szikrájával lehet fölemelni süllyedő embertársainkat. Az elmúlt 1909. évben összesen 5013 K-t, adtak segélyezésre és pedig 50 család nyert havi segélyt 2195 K, 8 család egyszerismindenkorra segélyt 180 K, 18 rab kapott ruhára, anyagra és szerszámra 390 K, 85 rab egyszerismindenkorra segélyt és utiköltséget 1108 K, a soproni m. kir. fogháziskola 150 koronát.

— **Könyvtár.** A kaszinói könyvtár váltásnapja eddig pénteken volt. A következő héttől kezdve csütörtökre lesz a rendes időben 5 órától 6-ig.

— **Pályázat katonai iskolába.** A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a jövő tanévre a honvéd főreáliskolában üresen levő 50, valamint a Ludovika akadémiában megürült 68 helyre. Ezeknek egy része teljesen díjmentes hely. Előbbinél az alapképzettség 4 középiskola, míg a Ludovika akadémiánál 8 középiskolai osztály elvégzése szükséges. A pályázati kérvények e hó végéig nyújtandók be.

— **A temető disztése.** A sümegi r. k. temetőhöz a város segítségével egy darab földet vásárolt Németh János plébános. A területet most izléses köfállal kerítette be s ezzel is emeli a sümegi kies fekvésű, jól rendezett temető szépségét.

— **Hajózás.** A Balatontavi gőzhajós társaságnak június 1-től június 19-ig érvényes menetrendje lapunk kiadóhivatalában megtekinthető.

— **Tifusz.** Az alsóvárosban föllépett tifusznak második áldozata van. Garday János vasúti pályafelügyelőnek felesége hunyt el több heti szenvedés után. A baj egyébként szünőben van.

— **Állatbetegség.** Bazsin és Csabrendeken a sertésvész, a Máriamajorban pedig a sertésorbánc lépett föl. A zárlatot a hatóság elrendelte.

— **Öngyilkosság.** Árvay Jancsi volt most öreg korában is. A sümegi tisztos mamák, akiknek már a lányuk is fejkötő alá került, az ő nótájára táncolták végig az első bált mert Árvay Jancsi volt ezelőtt 25 évvel a sümegi társaság cigánya. Csinos ember volt, csak hogy akkor még nem volt divatban, hogy hercegnők, grófnők belehabarodjanak a cigány primásokba. Kezében pompásan sirt-rít a hegedű, igen jó banda kíséretével. Mint kottaértő ember, maga volt a karmestere is bandájának. Ez volt életének a delelő pontja. Azután elkerült Sümegről. Hosszú ideig Tapolcán volt a banda tagja és tanítómestere. A múlt évben visszakerült ősi fészkebe, Sümegre. Öreg törődött ember volt a az egykor híres cigány primás. Ott muzsikálgatott a Flóri mögött, meg tanította a bandát. De keserű volt az élete. A múlt héten azután egy golyó megmentette az élettől. Betegség, nyomorúság vitte a halálba. Akik pedig ezt olvassák, legalább a szájalom egy röppenő érzésével adóznak a régi híres sümegi cigánynak, aki annyi jó órát szerzett, síró-rívó hegedűjével akkor, mikor még voltak álmodok, ifjak, édesek, bohók.

— **A világ vége.** Május 18-áról 19-re virradó éjszaka elmúlt és a Föld, anélkül, hogy porcikájának is hűjja esett volna, kering tovább a nap körül. A hirhedt Halley üstökös nem pusztította el, sőt a csillagvizsgáló tudósok, amikor e sorokat írjuk, azt se tudják, hogy csóvája érintette-e a Föld pályáját. Sümegen éppen semmi különös hatást nem gyakorolt a veszedelmesnek jósolt éjszaka az emberekre. Talán 15–20 ember virrasztott, inkább abban a reményességben, hogy fél 3 óra tájban meglátja majd az üstökös. De bizony nem láttak egyebet, mint kissé ködös égboltot, bágyadtabb csillagokkal, akik közül sápadtan tekintett le a Hold. Azután, mintha a jó öreg beszédet volna a jó sümegi rizlingből, elvörösödött, képe megnyult s így tért csöndesen nappali pihenőre.

De a Halleyt leső virrasztók még hamarabb éjszakaira. Az üstökös várók egyébként legyenek türelemmel. Május 26-tól június 7-ig látszik legjobban az üstökös, még pedig napnyugta után. Tehát még csak virrasztani sem kell.

— **Adjunk munkát a vakoknak.** A temesvári vakok foglalkoztató intézete igen szép, tartós és olcsó árucikkre hívja fel a közönség figyelmét. Raktáron tartanak: utazó kosarakat, kerti butorokat, női munkakosarakat, virágállványokat, papir- és minden fajta egyéb kosarakat; a kefeneműekből: ruha és cipőkelet, falporlót, szobaseprőt, haj és kalapkefét s minden más kefeáru. Támogassuk a humánus intézetet nemes céljait azáltal, hogy munkát adjunk a szerencsétlen vakoknak és az általuk előállított ipari cikkeket előnyben részesítjük a külföldről behozott igen sokszor silány árucikkkel szemben, mert szerencsétlen vak embertársainkon segítünk, jótékonytárgyakat gyakorolunk és pártoljuk hazai iparunkat is. A vakok temesvári foglalkoztató intézete készséggel küld ingyen és bérmentve képes árjegyzéket és az árrendeléseket megbízható pontossággal teljesíti.

— **Gyilkos patron.** Somogyi János hegyfői 19 éves legény egy patront kapott egyik pajtasától, aki úgy találta. Pünkösdi napján Somogyi a pajtaajtó támasztó rudját lefektette, ennek végébe vert szögbe illesztette a patront s lehajolva rácsapott, hogy elszüsse. A patron el is sült. A lövés azonban Somogyi nyakának hatolt, ebben az üdöret átszaggatta, úgy, hogy a szerencsétlen legény elvérzett. Farkas Kálmán szolgabíró és Lukovich Gábor dr. fő- és járásorvos megejtették a vizsgálatot. Ez megállapította, hogy a lövés föltétlenül halálos volt s a legény akkor is elvérzik, ha rögtön orvosi segedelemben részesül.

— **A népszerűség titka.** Mióta hirtelt annak, hogy Löw Sándor budapesti ékszerész (József-lőrut 81.) Trencsénteplicen üzletet nyit a fürdőszézonra, egymásra érkeznek az üdvözlő levelek a népszerű ékszerészhez. Löw népszerűségének minden titka abban áll, hogy a közönség pénzéért olyan ellenértéket nyújt, amely a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Üzletében a pontos kiszolgálás, feltétlen udvariasság, szolid fix ár az elv s kiterjedt vevőkörre nöttön nő, mert ékszeráruiban sohasem csalódik. A trencsénteplici új üzletét, úgy mint a budapestit is, igazi művészi izléssel rendezte be Löw, úgy hogy az valóságos látványossága a kies fürdőhelynek.

Főszerkesztő: Polgár József.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

A világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kutszivaty-tyuja az

'Omega' lánckut

Mert rendkívül sok vizet ad,
Mert kis gyermek kezelheti,
Mert soha be nem fagy,
Mert soha nem romlik,
Mert mindenki felszerelheti és karbantarthatja.
3 évi jótállás.

Árnyal ingyen.

MAGYAR LÁNCKUT VÁLLALAT

Farkas J. Budapest, Felső-Erdősor 12.

Eladó.

Teljesen új szalon- és hálószoba berendezések, függönyök, szőnyegek eladók özv. Wámoscher Józsefné Fischer Matild urnónél, Sümegen.

A híres
'Willax' kávé
kapható

Márkus Salamon Fia cégnél Sümegen.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Szükségeiteinket a következő Kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

ADORJAN FERENC, fényképészeti műterme
Rákóczi-ucca 397 sz.

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BORSOS JENO úri és női cipész. Flórián-tér. Fromvald-féle házban.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszer kereskedése és gépraktára.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és líkőrgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

HALBLÄNDER JÓZSEF és NÉMETH GÉZA kovács, kocsigyártó és fényező üzlete, Árpád-ucca.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász.
Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész.
Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca
454 sz.

JAKAB IMRE beszálló vendéglője. Árpád-u.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos, Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt Kész butorraktár.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS GÉZA cipész, Kossuth Lajos-u. (Epstein-féle ház.)

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KRAJCZÁR GYÖRGY épület- és butorasztalos, temetkezési vállalkozó. Árpád-ucca.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkóraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR építész- és deszkakereskedő. Rendekei-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfeszítő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránnyal.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **Sümege**n az Árpád-uccában (Jandó-féle ház)

cipész üzletet

nyitottam, hol e szakmába vágó munkákat, u. m. női, férfi és gyermek cipőket a legdivatosabban és a legjutányosabb ár mellett készítek.

Midőn a nagyérdemű közönség b. támogatását kérem, vagyok

kiváló tisztelettel

Braun Jakab
cipész.

725. — 1910.

Pályázati hirdetés.

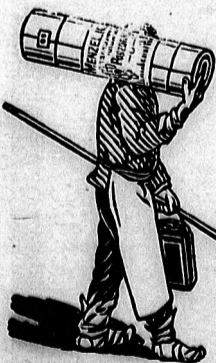
Sümegek község előljárósága a lemondás folytán megüresedett **községi rendőri** állásra a következő javadalmazással pályázatot hirdet.

Kézpénz fizetés 720 K, egy öltöző nyári-egy öltöző téli ruha, egy pár téli csizma s két pár cipő, egy-egy téli és nyári sapka s három évenként egy köpeny.

Pályázók felhivatnak, hogy sajátkezűleg irt, s kifogástalan elő életüket igazoló bizonyítvány s katonai könyvükkel felszerelt kérvényüket e hó 28-ig aláírott előljáróságnál adják be.

Sümege, 1910 május 21-én.

Az előljáróság.

Kátrány tetőlemez-,

facement- és valódi aszfaltlemez-befedések a legszolidabb kivitelben, a legmesszebbmenő szavatossággal. Minden szakbavágó kátránytermék gyártása.

Minden fajta tető-

és elszigetelőlemezeknek készítése. Költségszabványzat és műszaki felvilágosítások ingyen.

Szabadalmazott horonylemez nedves falak

ellen. A jelenkor legidősebb egyedül cél-szerű és legolcsóbb elszigetelő eszköze. — Védeszköz istállógáz ellen. Számtalan elismerőlevél. Prospektus ingyen.

MENZEL K. C. Pozsony.

Piák: Szombathely.

KRAJCZÁR GYÖRGY

épület és butor asztalos, temetkezési vállalkozó, Sümege.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Árpád-uccai házamban 9 év óta fennálló koporsóraktáramat érc és érc utánzatú fakoporsókkal, valamint ravatallal és a mai kor igényeinek megfelelő mindennemű temetkezési cikkekkel a legszebb kivitelben kibővítettem.

Ravatározást Sümege 8 koronától 16 koronáig a legszebb kivitelben álltok, vidéken némi felárral. Érckoporsók 120 koronától 200 koronáig a legszebb kivitelben kaphatók, továbbá érc utánzatú és sima fakoporsók, valamint mindennemű temetkezési cikkek mérsékelt árak mellett kaphatók.

Szives pártfogásukat kéri

teljes tisztelettel

Krajczár György

asztalos és temetkezési vállalkozó.

BRÁDY-féle

gyomorcsoppek

a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva,

melyeket Máriacelli

gyomorcsoppeknek ne-

vez a nép, harmincz esz-

tendő óta úgy beváltak,

hogy nélkülözhetetlenek

minden háztartásban. E

csoppeknek utólréhetetlenül

jó hatása van mindennemű

gyomorrontás, gyomor-

égés, székrekedés, fej-

és gyomorgörccsök, hányás, álmat-

lanság, vérszegénység és sápkór

ellen.

Egy kis üveg 80 fil., nagy üveg 1 K

40 fil., 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget

4 K 50 fillérért franko küld a készítő

Brády K. gyógyszerár a Magyar

Királyhoz Wien. I., Fleischm. 1., De-

pot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Má-

riacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörös

színű csomagolásra, és az aláírásra, a mely

az oldaltlevő kép másolata.

Radikális védelmet peronospora ellen

csakis, az évek óta külföldön, Magyarországon bevezetése, — 1909 óta kivétel nélkül és kitűnően bevált, használatra azonnal kész, a növénynek leghasznosabb, a permetezés pillanatában és tartósan ható

ANTI-PERONOSPORA

permetezőszert nyújt. Még oly helyeken is, hol a szomszéd tettevények a betegség által teljesen tönkrementek, az Anti-Peronosporával permetezett szőlők, **bebizonyítatólag** kivétel nélkül

us termést

hozlak. Árajánlattal, ismertetéssel és tanúsítványokkal készséggel szolgál ingyen és bérmentve

Pick H. és Társa

cég, Budapest, V. Akadémia-u. 16.

KLÄFFL LAJOS

épület és butor asztalos, temetkezési vállalat, Sümege.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth Lajos uccai házamban a mai kor igényeinek megfelelő

kész butor-raktárt

rendeztem be. Hazai és részben saját gyártmányu, szalon, hálószoba és ebédlő berendezések, legjobb minőségű hajlított faszékek, konyha, és kerti butorok, képeretekből stb. tartós szép kivitelben nagy választékban állandó raktárt tartok legjutányosabb gyári áron egy évi jótállással.

Szives pártfogásukat kéri

teljes tisztelettel

Klaffl Lajos.

Mindennemű
nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor
könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak